

Billund
kommune

Tilladelse til dyrehold på
Egebjerg Landevej 25, 7200 Grindsted
iht. § 10 i Husdyrloven

Dato: 30-11-2016

Teknik- & Økonomi

Natur og Miljø
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200
www.billund.dk

Journalnr.:
09.17.16 P19
15/10930

P10.2.3.1
KS: MHA

Sagsbehandler:
Nina Laudal Jensen
Tlf. 79727109
nlj@billund.dk

Indledning

Billund Kommune har udarbejdet en § 10 tilladelse til udvidelse af dyreholdet på Sandagergaard, Egebjerg Landevej 25, 7200 Grindsted. Tilladelsen er givet på vilkår, der skal sikre, at driften af dyreholdet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på miljøet.

Baggrund

Billund Kommune har den 21. juli 2016 modtaget en ansøgning efter § 10 i Husdyrloven¹, om tilladelse til udvidelse af dyreholdet på Sandagergaard, Egebjerg Landevej 25, 7200 Grindsted, *matr. nr. 14c, Stenderup By, Ansager*, CVR-nr.: 11565980.

Der ansøges om tilladelse til udvidelse af dyreholdet **fra** 12 ammekøer (400-600 kg), 1 avlstyr (lille race), 2 småkalve (0-6 mdr.), 14 kvier/stude (6 mdr. til kælvning) og 3 tyrekalve (0-6 mdr.), svarende til 13,58 DE (dyreenheder) **til** følgende:

Antal	Dyregruppe	DE
52	Ammekøer, 400 - 600 kg	32,50
6	Avlstyre, lille race	2,50
26	Småkalve (0-6 mdr.)	5,20
27	Tyrekalve (0-6 mdr.)	2,35
34	Kvier (6-25 mdr.)	12,14
25	Ungtyre (6 mdr - slagt)	4,90
I alt		59,59

Dyrene skal gå ude hele året på arealer, der drives under Egebjerg Landevej 25, samt på arealer med afgræsningsaftale. Der opsættes 4 flytbare læskure på arealerne, som ligger i tilknytning til ejendommen.

Tilladelse

Billund Kommune meddeler hermed tilladelse til udvidelse af dyreholdet på Egebjerg Landevej 25, 7200 Grindsted, *matr. nr. 14c, Stenderup By, Ansager*.

Tilladelsen meddeles iht. § 10 i Husdyrloven med de vilkår, som fremgår af tilladelsen.

Der tillades et dyrehold på 59,59 DE fordelt på 52 ammekøer (400-600 kg), 6 avlstyre (lille race), 26 småkalve (0-6 mdr.), 34 kvier (6-25 mdr.), 27 tyrekalve (0-6 mdr.) og 25 ungtyre (6 mdr. til slagtning).

Det er kommunens vurdering, at tilladelsen kan meddeles på nedennævnte vilkår uden at medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, og at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

¹ LBK nr. 868 af 03/07/2015. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Høring

Et udkast til tilladelsen har været sendt i høring i 3 uger til den 28. oktober 2016, hvor ansøger, naboer og andre har haft mulighed for at komme med bemærkninger til projektet.

Udkastet blev sendt til ansøger:
Ejer, Egebjerg Landevej 25, 7200 Grindsted

Med kopi til:

Ejere af græsningsarealer:
Billund Kommune, Jordan Rundt 1, 7200 Grindsted
Trøllundvej 18, 7250 Hejnsvig
Trøllundvej 21, 7250 Hejnsvig

Ejere af forpagtede arealer:
Egebjerg Landevej 18, 7200 Grindsted
Egebjerg Landevej 154, 7250 Hejnsvig
Egebjerg Landevej 41, 7200 Grindsted

Samt:
Konsulent: Anita Skou Henriksen – BJ-Agro ApS: ash@bj-agro.dk

I forbindelse med partshøringen er der indkommet bemærkninger fra Natur og Friluftsliv, Billund Kommune. Natur og Friluftslivs bemærkninger og kommunens vurdering fremgår af det følgende afsnit.

Vedr. høringssvar fra Natur og Friluftsliv, Billund Kommune:

Billund Kommune modtog den 7. oktober 2016 mundtlig et høringssvar fra Natur og Friluftsliv, som oplyser, at der er sket ændringer i afgræsningsarealerne, som Egebjerg Landevej 25 afgræsser for Billund Kommune.

Billund Kommune har herefter tilrettet arealerne. De nye afgræsningsarealer har alle en dispensation til etablering af dyrehold nærmere end 50 meter til byzone.

Kommunens vurdering

Billund Kommune har på den baggrund vurderet, at der ikke skal stilles yderligere vilkår, da de nye afgræsningsarealer reguleres i dispensationsafgørelser til etablering af dyrehold nærmere end 50 meter til byzone.

Da ændringen ikke betyder, at der skal ændres i vilkår, ud over ændring i antal ha. som afgræsses udenfor harmoniareal, vurderes det, at ændringen ikke har betydning for øvrige parter og der foretages derfor ikke fornyet partshøring af de allerede hørte parter. Der foretages derimod en høring af ejerne af de nye afgræsningsarealer.

Anden høring

Udkast til tilladelsen har været sendt i en ny høring i 3 uger til den 29. november 2016, hvor ansøger og ejerne af de nye afgræsningsarealer har haft mulighed for, at komme med bemærkninger til projektet.

Udkastet blev sendt til ansøger:

Ejer, Egebjerg Landevej 25, 7200 Grindsted

Med kopi til:

Ejere af græsningsarealer:

Billund Kommune, Jordan Rundt 1, 7200 Grindsted

Damhaven 5D, 7100 Vejle

Damhaven 5D, 7100 Vejle

Østerbrogade 31, 7200 Grindsted

Samt:

Konsulent: Anita Skou Henriksen – BJ-Agro ApS: ash@bj-agro.dk

Der er ikke indkommet bemærkninger i anden høringsperiode.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres tirsdag den 6. december 2016 på kommunens hjemmeside samt i Midtjysk ugeavis og Billund Ugeavis.

Den endelige afgørelse sendes til:

Ejer, Egebjerg Landevej 25, 7200 Grindsted

Samt:

Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund,

nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@ae.dk

Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskeren.dk, herford@bbsyd.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dncouncil@dn.dk

Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Danmarks Ornitologiske Forening, dof@dof.dk og billund@dof.dk

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Klageberettigede fremgår af §§ 84 – 88 i Husdyrloven. Klagen skal være indgivet senest den 3. januar 2017.

Du klager via Klageportalen, der ligger på www.borger.dk og www.virk.dk.

Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes

på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk, samt på

www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til

kommunen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret

med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for

kommunen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt

en faktura i Klageportalen).

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge

Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen

videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af afgørelsen inden klagefristens udløb sker på egen risiko.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

Udnyttelse af tilladelsen

I henhold til husdyrloven skal der fastsættes en frist for udnyttelse af tilladelsen, som normalt ikke bør være mere end 2 år. Dog kan fristen forlænges til op til 5 år, jf. lovens § 33, stk. 3. Der er ikke udbedt om forlænget udnyttelsesfrist i ansøgningsmaterialet.

Det fastsættes derfor, at tilladelsen bortfalder, såfremt den ansøgte udvidelse af dyreholdet ikke er udnyttet inden 2 år fra tilladelsen meddeles.

Med venlig hilsen

Nina Laudal Jensen

Miljøsagsbehandler

Billund Kommune, Natur og Miljø

Vilkår

Tilladelsen meddeles på nedenstående vilkår. De til enhver tid gældende bestemmelser i lovgivningen skal overholdes, uanset disse måtte være skærpende i forhold til nedenstående.

Generelle forhold

1. Der meddeles tilladelse til følgende husdyrhold:

Antal	Dyregruppe	DE
52	Ammekøer, 400 - 600 kg	32,50
6	Avlstyr, lille race	2,50
26	Småkalve (0-6 mdr.)	5,20
27	Tyrekalve (0-6 mdr.)	2,35
34	Kvier (6-25 mdr.)	12,14
25	Ungtyre (6 mdr. - slagt)	4,90
I alt		59,59

2. Dyrene skal afgræsse med 30,85 DE udenfor udbringningsareal.
3. Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med den miljøtekniske beskrivelse og de fastsatte vilkår.
4. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet senest 2 år efter meddelelsesdato.

Udbringningsarealer

5. På bedriftens udbringningsarealer (84,36 ha) må der maksimalt udbringes husdyrgødning (41 DE kvæggylle, 6,35 DE minkgylle, 28,74 DE afsat ved græsning indenfor udbringsareal samt 2688 Kg N og 336 Kg P anden organisk gødning) svarende til et husdyrtryk på 0,90 DE pr. ha.
6. På bedriftens udbringningsarealer må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 76,09 DE pr. planår (maks. 7822,96 kg N og 1149,04 kg P) samt anden organisk gødning svarende til 2688 Kg N og 336 Kg P. Der må ikke tilføres anden organisk gødning ud over det ansøgte, f.eks. affald til bedriftens arealer. Dog kan der i perioden, indtil miljøgodkendelsen er fuldt udnyttet, og i eventuelle år uden fuld besætning, suppleres med anden organisk gødning under forudsætning af,
 - at kvælstoftabet fra markerne ved anvendelse af anden organisk gødning ikke overstiger det kvælstoftab, der vil være ved den godkendte drift.
 - at den udbragte mængde fosfor ved anvendelse af anden organisk gødning, ikke overstiger den udbragte mængde fosfor ved den godkendte drift.
 - at reglerne i den til enhver tid gældende Slambekendtgørelse² er overholdt.

² BEK nr. 1650 af 13/12/2006 – Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål

Der skal indsendes dokumentation herfor i forbindelse med anvendelsen af anden organisk gødning.

7. Der skal på bedriftens udbringningsarealer være mindst 10,0 % ekstra efterafgrøder, udover de til enhver tid gældende generelle krav om efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode, eftervirkning og kvælstofgødsning. Efterafgrøderne eller andre generelle miljøkrav må dog ikke overføres til andre bedrifter.

Afgræsningsarealer

8. Der skal afsættes 30,85 DE på arealer uden for harmoniareal. Der afgræsses med 14,57 DE fordelt på ca. 43 ha græsningsaftale jf. bilag 2 og 3, samt på 3,54 ha ejet § 3 areal jf. bilag 1. Der afgræsses med 16,28 DE fordelt på ca. 60 ha jf. bilag 4.

Læskure

9. De flytbare læskure skal til enhver tid overholde afstandskravene i Husdyrlovens § 8 for at undgå forurening og gener for omgivelserne.

Tilsyn, kontrol og egenkontrol

10. Der skal på ejendommen føres egenkontrol med husdyrproduktionens størrelse. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år og fremvises på tilsynsmyndighedens anmodning.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Billund Kommune har den 21. juli 2016 modtaget en ansøgning efter § 10 i Husdyrloven, om tilladelse til udvidelse af dyreholdet på Sandagergaard, Egebjerg Landevej 25, 7200 Grindsted, matr. nr. 14c, Stenderup By, Ansager, CVR-nr.: 11565980. Ansøgningen er senest opdateret den 25. august 2016.

Der ansøges om tilladelse til udvidelse af dyreholdet fra 12 ammekøer (400-600 kg), 1 avlstyr (lille race), 2 småkalve (0-6 mdr.), 14 kvier/stude (6 mdr. til kælvning) og 3 tyrekalve (0-6 mdr.), svarende til 13,58 DE (dyreenheder) til følgende:

Antal	Dyregruppe	DE
52	Ammekøer, 400 - 600 kg	32,50
6	Avlstyr, lille race	2,50
26	Småkalve (0-6 mdr.)	5,20
27	Tyrekalve (0-6 mdr.)	2,35
34	Kvier (6-25 mdr.)	12,14
25	Ungtyre (6 mdr. - slagt)	4,90
I alt		59,59

Dyrene skal gå ude hele året, hvorfor der ikke er behov for faciliteter til gødningsopbevaring.

Ansøger råder over 84,36 ha udbringningsareal og 3,54 ha § 3 afgræsningsareal udenfor harmoniareal. Derudover er der indgået en afgræsningsaftale med Billund Kommune på ca. 43 ha. Der er endvidere indgået en aftale om afgræsning af ca. 60 ha i Præsteflod, i forbindelse med et naturgenopretningsprojekt.

Lokalisering

Ejendommen ligger i landzone øst for Stenderup. Afstand til nærmeste nabo er mere end 300 m. Der er landbrugspligt på naboejendommen. Afstanden til nærmeste samlet bebyggelse og byzone (Stenderup) er mere end 1.400 m. Dyrene skal gå på græs året rundt, og der er 4 læskure tilknyttet dyreholdet.

Hovedparten af udbringningsarealerne og egne afgræsningsarealer ligger i tilknytning til ejendommen, jf. bilag 1.

Afstandskravene fra egne afgræsningsarealer, jf. Husdyrlovens § 6, stk. 1, til et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- og sommerhusområde er overholdt.

Husdyrbrugets anlæg

For at kunne gennemføre helårsgræsning ansøges om tilladelse til opstilling af 4 stk. læskure på 30 m² til dyrene.

Læskurene placeres uden tilknytning til eksisterende byggeri. Læskurene er mørkegrønne rundbuehaller på 5*6 m og 3,5 m høje. Læskurene er flytbare og flyttes en gang årligt på arealerne nærmest Egebjerg Landevej 25.

Billund Kommune vurderer, at der skal fastsættes vilkår om, at de flytbare læskure til enhver tid skal overholde afstandskravene i Husdyrlovens § 8 for at undgå forurening og gener for omgivelserne.

Landskab og kulturmiljø

Husdyrbruget ligger i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde. Ejendommen ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget som værdifuldt landskab og som større uforstyrret landskab.

Om værdifulde landskaber fremgår af kommuneplanens retningslinjer, at landskabet som hovedregel skal friholdes for byggeri og anlæg, der forringer de visuelle, kulturhistoriske, geologiske eller oplevelsesmæssige værdier, og at, hvor byggeri eller anlæg tillades, skal byggeriet besidde en høj arkitektonisk kvalitet og samspillet med landskabet prioriteres højt. Også ved etablering af større byggeri og større anlæg uden for de udpegede områder, skal der tages hensyn til, at dette ikke forringer de visuelle og oplevelsesmæssige værdier i de udpegede områder.

Af kommuneplanens redegørelse fremgår, at de værdifulde landskaber er sårbare overfor større tekniske anlæg, som veje, el-ledninger og råstofindvinding, samt fra enkeltstående byggerier, tekniske anlæg og arealanvendelser som gyllebeholdere, siloer, vindmøller og store produktionsanlæg, herunder store staldbygninger.

Om større uforstyrrede landskaber fremgår af kommuneplanens retningslinjer, at landskabet som udgangspunkt skal friholdes for større byggeri og større tekniske anlæg, så områdernes karakter af uforstyrret ikke påvirkes. Større uforstyrrede landskaber defineres som større områder, som i vidt omfang er friholdt for større tekniske anlæg, infrastruktur anlæg som lufthavn, motorvej og jernbane, større råstofindvinding, større bysamfund og væsentlig bymæssig påvirkning i øvrige, samt større ferie- og fritidsanlæg som motorbaner, større skydebaner eller feriecentre.

Med større tekniske anlæg er der først og fremmest tale om høje anlæg, der er synlige over større afstande, såsom vindmøller, master, højspændingsanlæg, skorstene m.v.

Farven på læskurene er dæmpet mørkegrøn, og skurene vil oftest ligge placeret, hvor de til flere sider vil være omgrænsede af eksisterende læhegn. Da læskurene har en højde på højst 3,5 m, er det kommunens vurdering at skurene ikke vil syne voldsomt i landskabet.

Det er derfor kommunens vurdering, at placering af læskurene ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af områdets landskabelige værdier.

Gødningshåndtering

Det ansøgte kvæghold vil udelukkende producere gødning afsat ved græsning på ejede og forpagtede arealer samt udenfor udbringningsareal. Der vil dog være en mindre mængde gødning/dybstrøelse, som produceres i læskurene.

Dybstrøelsen/gødningen køres direkte ud i forbindelse med flytning af læskure, og pløjes ned.

Lugt

Beboelsesbygningen på nærmeste naboejendom ligger mere end 300 meter fra Egebjerg Landevej 25. Lugt fra husdyrhold stammer primært fra stalde, men kan også kortvarigt forekomme i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Kvæg, der er udegående i 5 eller flere måneder af året medregnes ikke i lugtberegninger, der foretages af det elektroniske ansøgningsystem, husdyrgodkendelse.dk. Dette skyldes, at lugtproblemer næsten udelukkende opleves i perioden 1/5 til 1/10, hvorfor kvæg, der er udegående i denne periode, ikke skal medregnes ved en lugtberegning.

Det er Billund Kommunes vurdering, at dyreholdet kan drives, uden at det vil give anledning til væsentlig lugtpåvirkning i omgivelserne.

Støj

Der kan forekomme støj ved levering af foder og ved transporter med dyr til afgrænsningsarealer. Der vil være tale om en meget begrænset periode med eventuel støj.

Da ejendommen ligger i landzonen, og da der er tale om korte perioder med støj, er det Billund Kommunes vurdering, at transport til og fra ejendommen kan ske, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne.

Støv

Støvgener kan opstå ved håndtering af halm samt i forbindelse med markarbejdet. Da støv i forbindelse med disse aktiviteter kun vil forekomme i korte perioder, er det Billund Kommunes vurdering, at udvidelse af dyreholdet ikke vil medføre væsentlig forøgelse af ejendommens støvpåvirkning af omgivelserne.

Flue- og skadedyrsbekæmpelse

Der er tale om en ejendom med ekstensiv drift, hvor dyreholdet er på græs hele året, og det er derfor kommunens vurdering, at der ikke kan forventes flueproblemer på ejendommen. Kommunen fører tilsyn med rotter på ejendommen.

Det er kommunens vurdering, at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig påvirkning af omgivelserne fra skadedyr.

BAT

I henhold til Husdyrloven skal kommunen i forbindelse med meddelelse af tilladelser efter § 10 og miljøgodkendelser efter §§ 11, 12 og 16 sikre sig, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

BAT anses for efterkommet for virksomheder under 75 DE ved overholdelse af BAT- tiltag generelt implementeret i den danske lovgivning. Da tiltagene fremgår som lovkrav, er det ikke relevant at stille vilkår for at sikre, at tiltagene efterkommes.

Det er Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ved overholdelse af dansk lovgivning opfylder kravene iht. Husdyrloven ved, at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Afgræsning udenfor udbringningsareal

I alt 35 ammekøer, 18 kviekalve, 18 tyrekalve og 5 avlstyre afgræsser 6 mdr. udenfor udbringningsarealer, jf. bilag 1, 2 og 3, svarende til 14,57 DE fordelt på ca. 43 ha græsningsaftale samt 3,54 ha ejet § 3 areal. Derudover afgræsses der i 12 mdr. med 17 ammekøer, 8 kvier, 8 kviekalve, 9 tyrekalve og 1 avlstyr på ca. 60 ha, jf. bilag 4, svarende til 16,28 DE.

Alle afgræsningsarealerne udenfor udbringningsareal er helt eller delvist omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven³.

Der er et ejet afgræsningsareal på ca. 3,54 ha som er omfattet af § 3 jf. bilag 1. Der er meddelt dispensation til afgræsning på en del af arealet. Dispensationen er givet på følgende vilkår:

- Arealet må afgræsses med et græsningstryk på max 1 DE/ha. Billund Kommune kan regulere græsningstrykket, såfremt græsningstrykket viser sig at være for højt eller for lavt.
- Dyrene må ikke tilskudsodres. Der må gerne gives mineraltilskud.
- § 3 arealerne må ikke sammengræsses med de omkringliggende kulturarealer, medmindre det forinden er aftalt med kommunen.

Til afgræsningsarealet, jf. bilag 3, som ligger umiddelbart vest for Billund by, er der meddelt en dispensationsafgørelse, hvor der er givet tilladelse til etablering af et ekstensivt dyrehold bestående af maksimalt 19 opdræt/stude af Skotsk Højlandskvæg eller Galloway, svarende til et dyretryk på maksimalt 0,8 DE/ha.

Til afgræsningsarealet, jf. bilag 2, som ligger umiddelbart øst for Tingvejen i Grindsted by, er der meddelt dispensation til et dyrehold (får, kreaturer og heste) på maksimalt 12,9 DE, hvilket svarer til et dyretryk på 0,8 DE/ha. Her er der medtaget et stykke skov, som skal fungere som læ og ly til dyreholdet. Dette er der søgt dispensation til.

Til afgræsningsarealet, jf. bilag 2, som ligger øst for Østerbrogade og nord for Grindsted Å i Grindsted by, er der meddelt en dispensationsafgørelse, hvor der er givet tilladelse til afgræsning med op til 0,85 DE/ha.

Til afgræsningsarealet, jf. bilag 2, som ligger øst for Østerbrogade og syd for Grindsted Å i Grindsted by, er der meddelt en dispensationsafgørelse, hvor der er givet tilladelse til afgræsning med op til 0,6 DE/ha.

Til afgræsningsarealet, jf. bilag 2, som ligger umiddelbart øst for Sønder Ringvej i Grindsted by, er der meddelt en dispensationsafgørelse, hvor der er givet tilladelse til afgræsning med op til 0,8 DE/ha.

³ LBK nr. 1217 af 28. september 2016. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse

På afgræsningsarealet Præsteflod, jf. bilag 4, som ligger øst for Hejnsvig, er der indgået en aftale om afgræsning i forbindelse med naturgenopretningsprojekt. Der er meddelt dispensation efter Naturbeskyttelsesloven til afgræsning.

Dispensationen er givet på følgende vilkår:

- Arealerne må ikke gødskes, sprøjtes eller kalkes.
- Der må ikke tilskudsfodres på arealerne.
- Billund Kommune kan ændre græsningstrykket.
- Arealerne må ikke sammenhegnes med omdriftsarealer eller marker, medmindre det er aftalt med Billund Kommune.

Afgræssende dyr på andre bedrifter vil som hovedregel blive betragtet som en afsætning af husdyrgødning og skal derfor håndteres som en overførselsaftale i forbindelse med en tilladelse eller miljøgodkendelse. Det vil sige, at afgræsning hos tredjemand evt. kan udløse krav om en § 16-godkendelse. Der gælder dog en bagatelgrænse jf. udmelding fra MST. Afgræsning af arealer uden tilskudsfodring i afgræsningsperioden vil kunne accepteres hos tredjemand uden krav om en miljømæssig vurdering, selv om arealerne f.eks. er udpeget som nitratfølsomt område, nitratklasse eller fosforklasse 1-3.

Kommunens vurdering

Billund Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille ekstra vilkår til afgræsningsarealerne. Afgræsningsarealerne kan drives som forudsat i miljøteknisk beskrivelse, samt under de vilkår der er givet i dispensationerne til etablering af dyrehold nærmere end 50 meter til byzone.

Udbringningsarealer

Den ansøgte produktion råder over 84,36 ha udbringningsarealer.

Udbringningsarealernes placering fremgår af bilag 1.

Miljølovgivningen stiller krav om et bestemt forhold mellem den mængde husdyrgødning, der udbringes, og det areal, der er til rådighed for udbringningen (harmoniareal, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen), således at dyretrykket fra et husdyrbrug af nærværende type ikke overstiger 1,7 DE/ha. Idet der ønskes mulighed for at modtage husdyrgødning fra andre bedrifter, er det vægtede harmonital i ansøgningen beregnet til 1,50 DE/ha.

I henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 38 er det NaturErhvervstyrelsen, som fører tilsyn med, at bekendtgørelsens harmoniregler overholdes.

Der ansøges om udbringning af 41 DE kvæggylle, 6,35 DE minkgylle, 28,74 DE afsat ved græsning indenfor udbringningsareal samt udbringning af 2.688 Kg N og 336 Kg P anden organisk gødning. I henhold til ansøgningen medfører det et dyretryk på 0,90 DE/ha. De nødvendige arealer, jf.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav, er således til rådighed til udbringning af gødningen fra ejendommen, medmindre naturpåvirkningen indebærer, at dyretrykket skal være mindre.

Kommunens vurdering

Der stilles vilkår om, at der maksimalt må udbringes husdyrgødning svarende til 76,09 DE pr. planår (maks. 7.822,96 kg N og 1.149,04 kg P), svarende til 2.688 Kg N og 336 Kg P fordelt på 41 DE kvæggylle, 6,35 DE minkgylle, 28,74 DE afsat

ved græsning indenfor udbringningsareal samt 2.688 Kg N og 336 Kg P anden organisk gødning.

Der må ikke samtidig tilføres anden organisk gødning, f.eks. affald, ud over den mængde, der er givet tilladelse til. Der gives dog mulighed for at supplere med anden organisk gødning i perioden, indtil miljøtilladelsen er fuldt udnyttet, og i eventuelle år uden fuld besætning. Dette fastsættes som vilkår med krav om, at en række forudsætninger skal være opfyldt, og med krav om dokumentation herfor.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for kommunen skal kunne fremlægges sædskifte- og gødningsplaner for de seneste 5 år, som kan dokumentere, at husdyrgødningen udbringes i henhold til gældende lovgivning samt i overensstemmelse med stillet vilkår i denne tilladelse.

I de nedenstående afsnit er foretaget en beskrivelse og en vurdering af gødningsudbringningens naturpåvirkning, samt om påvirkningen skal medføre særlige krav til gødningsbelastningen.

Grundvand

Ingen af udbringningsarealerne i Billund Kommune ligger indenfor nitratfølsomt indvindingsopland (NFI), jf. kortbilag 5.

Kommunens vurdering

Det er derfor Billund Kommunes vurdering, at de generelle regler for gødsning samt udbringning af husdyrgødning er tilstrækkelige til at sikre hensynet til, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af grundvand med nitrat.

Overfladevand - Fosfor

For udbringningsarealer i oplande, der afvander til Natura 2000 vandområder, som er overbelastet med fosfor, stilles i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen krav til fosforoverskuddet på visse arealtyper, medmindre der efter gennemførelsen af den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring kan dokumenteres fosforbalance for ejendommen.

Kravet til fosforoverskuddet afhænger af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Der stilles således krav til fosforoverskuddet på detaildrænede eller -grøftede lavbundsarealer, samt på drænede lerjorder (Jordbundstype 5 – 10) med fosfortal 4 eller højere. Sådanne arealtyper betegnes som arealer, der er omfattet af Fosforklasse I, II eller III.

I alt 0,21 ha ligger inden for Fosforklasse II. Ingen af de øvrige udbringningsarealer ligger inden for Fosforklasse I-III, jf. kortbilag 5.

Der er iht. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 krav om, at fosforoverskuddet på arealer omfattet af fosforklasse II ikke må overstige 2 kg P/ha/år. Af kontrolhensyn bliver vilkår vedr. fosforoverskuddet stillet på bedriftsniveau, jf. Miljøstyrelsens digitale vejledning til Husdyrloven (Wiki-Vejledningen).

Kommunens vurdering

Ifølge beregninger i ansøgningsmaterialet er krav til fosforoverskud overholdt. Beregningerne viser fosforoverskud pr. ha pr. år på bedriftsniveau for det ansøgte projekt på -4,0 kg P/ha/år.

Der stilles vilkår, der sikrer, at forudsætningerne for beregningerne overholdes.

Det er Billund Kommunes vurdering, at miljøtilladelsen kan meddeles på ovenstående vilkår, uden at udvaskningen af fosfor vil medføre en væsentlig påvirkning på overfladevand.

Overfladevand – Nitrat

For udbringningsarealer i oplande, der afvander til sårbare Natura 2000 områder og som har et lavt reduktionspotentiale i forhold til nitratudvaskning, stilles i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen krav om et lavere husdyrtryk pr. ha, end de generelle harmoniregler giver mulighed for.

Hele udbringningsarealet ligger inden for Nitratklasse 0, jf. kortbilag 5. Der er derfor ingen krav om skærpelse af det generelle harmonitryk jf. bilag 3 til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Kommunens vurdering

Det er Billund Kommunes vurdering, at miljøtilladelsen kan meddeles under de generelle regler, uden at det medfører en væsentlig påvirkning af overfladevand med nitrat.

Påvirkning fra gødningsudbringning – supplerende vurdering af påvirkningen af naturforhold

Som det fremgår af ovenstående afsnit, kan ejendommens gødningsudbringning overholde det generelle beskyttelsesniveau for næringsstofudvaskningen fastsat i bekendtgørelsens bilag 3. Af Vejledningen til Husdyrloven fremgår, at kommunalbestyrelsen for hver ansøgning efter Husdyrloven skal foretage en konkret vurdering af, om Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer er tilstrækkelige til at undgå en væsentlig virkning på miljøet. Kommunen kan på den baggrund i særlige tilfælde beslutte at stille vilkår, der rækker ud over disse beskyttelsesniveauer.

Vurderingen af, om der er grundlag for skærpelse skal i henhold til Vejledningen foretages for både Natura 2000-områder og bilag IV-arter.

I vandløb har mængden af nitrat og fosfor ikke nogen større betydning for miljøtilstanden. Dårlig miljøtilstand i vandløb skyldes andre forhold end tilførslen af nitrat. Vandløbenes betydning mht. fosfor- og nitratbelastning er først og fremmest transporten til marine vandområder, der vil kunne blive påvirket af næringsstofftilførslen.

I det nedenstående har kommunen foretaget en supplerende vurdering af gødningsudbringningens påvirkning af overfladevande, samt bilag IV-arter.

Påvirkning af marint vandmiljø ved næringsstofudvaskning

Marine recipienter

Billund Kommune grænser ikke op til marine områder, hvorfor næringsstofftilførsel til marine overfladevande fra udbringningsarealer i kommunen alene kan ske via transport i vandløb, som afvander arealerne. Afvandingen fra udbringningsarealerne for husdyrbrugene i Billund Kommune indgår i to hovedoplande, som afvander til henholdsvis Vadehavet (Hovedopland 1.10 i vandplanerne) og Ringkøbing fjord (Hovedopland 1.8 i vandplanerne). Desuden er der et lille område i den sydøstlige del af kommunen, der afvander til Vejle Fjord, som er en del af Hovedopland 1.11 Lillebælt/Jylland.

Den nordlige del af kommunen afvander via mindre vandløb til Skjern Å og Ringkøbing Fjord, mens resten af kommunen hovedsageligt afvander via mindre vandløb til Varde Å og Vadehavet (Grådyb Tidevandsområde). Fra arealer i Billund Kommune tilledes Varde Å vand via Grindsted Å og Ansager Å, mens Skjern Å tilledes vand fra Omme Å og dets sydligere tilløb fra Simmelbæk. Hertil kommer som nævnt et lille område, der afvander til Vejle Fjord via Vejle Å.

Vadehavet (Grådyb Tidevandsområde) og Ringkøbing Fjord er Natura 2000 områder, der i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens regi begge er kategoriserede som meget sårbare overfor kvælstoftilførsel, mens Vadehavet (Grådyb Tidevandsområde) desuden er kategoriseret som meget sårbar overfor fosfortilførsel. Vejle Fjord og det nordlige Lillebælt er ikke omfattet af Natura 2000 udpegninger, ligesom disse vandområder heller ikke er kategoriseret som sårbare eller meget sårbare overfor fosfor- eller kvælstoftilførsel i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens regi.

Alle husdyrbrugets udbringningsarealer afvander til Vadehavet.

Natura 2000 område - Vadehavet

Om Vadehavets opland fremgår af vandplanerne og basisanalyserne, at oplandet dækker et areal på godt 4400 km². Mod nord strækker oplandet sig fra Henne Strand på Vestkysten til Billund i øst. Mod sydvest går området ned til Bredebro og mod sydøst til lidt nordvest for Åbenrå, hvor afgrænsningen mod nord følger den Sydjyske højderyg. Hovedoplandet udgøres af et antal deloplande, hvoraf det største er Varde Å systemet, som afvander et areal på ca. 1090 km².

Det fremgår af resuméet, at arealanvendelsen i oplandet til Vadehavet er domineret af landbrug, som procentvis (69 %) udgør en lidt større andel af arealanvendelsen end på landsplan (67 %).

I afstrømningsområderne er der udpeget 14 Natura 2000-områder, bl.a. følgende:

- EF-habitatområde nr. 77: Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde,
- EF-habitatområde nr. 78: Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde,
- EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 49: Engarealer ved Ho Bugt,
- EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 57: Vadehavet,
- samt Ramsarområde nr. 27: Vadehavet.

En række af de naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for habitatområderne, er i større eller mindre grad følsomme over for næringsstoffbelastning af vandmiljøet. Det gælder f.eks. sandbanker med

lavvandet, vedvarende dække af havvand, flodmundinger, mudder- og sandflader blottet ved ebbe, samt vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand.

Udpegningsgrundlaget for Vadehavet omfatter bl.a. følgende relevante arter: Hav - og Flodlampret, Stavsild, Snæbel, Odder, Marsvin, Gråsæl og Spættet sæl. Udpegningsgrundlaget for Varde Å omfatter bl.a. følgende relevante naturtyper og arter: Vandløb med vandplanter, Flodperlemusling, Hav -, Bæk -, og Flodlampret, Laks, Snæbel, Odder.

Desuden kan en række fuglearter, der udgør udpegningsgrundlaget for EF-fuglebeskyttelsesområderne, blive påvirket negativt. Det gælder blandt andet ynglefuglene Klyde, Splitterne, Havterne og Fjordterne, samt trækfuglene Knopsvane, Knortegås, Gravand, Pibeand, Krikand, Spidsand, Hvinand, Stor skallesluger, Edderfugl, Blishøne, Strandskade, Lille kobbersneppe, Islandsk ryle og Almindelig ryle, der alle er afhængige af fødesøgning på søterritoriet.

Ramsarområder er vådområder med så mange vandfugle, at de har international betydning og skal beskyttes. Alle danske Ramsarområder indgår som dele af EF-fuglebeskyttelsesområder, således også Vadehavet.

I Vandområdeplanerne er der for Vadehavet fastsat målsætning om god økologisk tilstand. Tilstandsvurderingen for kystvandene i Hovedopland Vadehavet viser, at tilstanden i samtlige vandområder er ringe eller dårlig.

Vandplanerne for første planperiode fastlægger den konkrete indsats i forhold til ca. 6.600 tons kvælstof. Det er besluttet, at det samlede indsatsbehov genberegnes til vandområdeplaner for perioden 2015-2021. Frem til 2021 forventes der at ske en yderligere reduktion i belastningen af vandområderne med næringsstoffer som resultat af allerede iværksatte eller planlagte tiltag inden for vandområdedistriktet. Dette kaldes baselineeffekten. Således forventes landbrugsmæssige tiltag, allerede vedtagne større naturgenopretningsprojekter som vådområder, samt kommunernes igangværende indsats på spildevandsområdet at bidrage til yderligere reduktion i kvælstofafstrømningen.

Som følge af Fødevarer- og landbrugspakken fra december 2015 vil der ske en omlægning af den nuværende generelle kvælstofregulering til en mere målrettet regulering. I den forbindelse er det besluttet at udfase de nuværende generelt sænkede normer, ophæve krav om obligatoriske randzoner, ændre restriktioner for jordbearbejdning og ikke gennemføre tidligere planlagte yderligere efterafgrøder.

Næringsstofkoncentrationerne i Vadehavet er dels påvirket af den tidevandsbetingede udveksling fra Vesterhavet og dels fra baglandets ferskvandstilstrømning gennem vandløb og åer. Tilførslen af kvælstof fra det danske opland til Vadehavet er domineret af bidrag fra diffuse kilder (jordbrug, naturbidrag og spredt bebyggelse), hvoraf udvaskningen fra landbruget udgør den største del, mens punktkilder som f.eks. renseanlæg og dambrug bidrager væsentligt til fosfortilførslen.

Grundlag for vurdering af nitratpåvirkningen af Vadehavet

I Vejledningen til Husdyrloven fremgår, at der skal foretages en vurdering af, om husdyrbruget i sig selv kan påvirke vandområder væsentligt, og om husdyrbruget i sammenhæng med andre projekter (kumulation) kan påvirke vandområder væsentligt. Der er i Vejledningen opstillet nogle afskæringskriterier for skadevirkning fra nitratudvaskning, hvorom fremgår, at et projekt for husdyrbrug ikke kan medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter som følge af nitratudvaskning, hvis følgende punkter alle er opfyldt:

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter:

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Kommunen kan uanset en eventuel stigning i husdyrtrykket godkende ansøgninger, hvor nitratudvaskningen er reduceret så meget, at den ikke overstiger en nitratudvaskning, der svarer til planteavlbrug. Det kan gøres på flere måder. Det kan ske ved brug af reducerede gødningsnormer, flere efterafgrøder, eller ændret sædskifte. Det vil sige, at en landmand, der gerne vil have udvidet sit brug i et område, hvor dyretrykket er steget, udformer en ansøgning, hvor der vælges en eller flere af disse muligheder, så det fremgår af ansøgningen, at der fra de arealer, som anvendes til udspreddning af husdyrgødning, ikke vil være en større nitratudvaskning i det pågældende opland, end hvis der kun anvendes handelsgødning.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv:

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Det fremgår videre af Vejledningen, at der med de ovennævnte afskæringskriterier vurderes efter pkt. 1, om det ansøgte i kumulation med andre planer og projekter vil kunne have en skadevirkning:

Udviklingen i husdyrproduktionen i det aktuelle opland opgøres kontinuerligt (lineær regression) for perioden fra 1. januar 2007 og frem til godkendelsestidspunktet. Referencedatoen er fastsat til den 1. januar 2007, idet 2007 er udgangsåret for den baseline, der er fastlagt i forbindelse med udarbejdelse af vandplanerne.

Ved opgørelsen af udviklingen i et opland anvendes de landsdækkende data vedrørende den generelle udvikling i husdyrholdet sammenholdt med kommunernes egne oplysninger om ophørte husdyrbrug og de meddelte tilladelser/miljøgodkendelser, som stadig kan udnyttes inden for 2-3 års fristen.

Til brug for kommunernes vurdering af dyreenhedsudviklingen har Miljøstyrelsen i marts 2011 udgivet en samlet opgørelse af dyretrykket, hvoraf udviklingen i antallet af husdyreenheder i 143 kystoplande (oplande jf. vandplanlægning efter miljømålsloven) er opgjort for de enkelte oplande for årene fra 2007 og frem på baggrund af CHR data. Opgørelsen opdateres årligt og er gjort tilgængeligt på et WebGis-kort. www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/

Vurdering af nitratpåvirkning af Vadehavet fra husdyrbruget i sammenhæng med andre projekter, jf. afskæringskriterium Pkt. 1

For opland Vadehavet, Grådyb Tidevandsområde, fremgår af Miljøstyrelsens opgørelse, at oplandet er på 182.040 ha. Det samlede dyretryk i oplandet var i 2007 på 137.563 DE og på 152.855 DE i 2015, hvor seneste data foreligger. Der er således sket en stigning i antallet af dyreenheder fra 2007 til 2015 på ca. 11,12 %.

Kommunen er ikke i besiddelse af oplysninger om eventuelle forhold omkring husdyrbrugene i oplandet (afbrænding af husdyrgødning, eksport ud af oplandet o.l.), som bør medføre et fradrag i den opgørelse af dyretrykket i oplandet efter 2007, som ovenstående data fra WebGis-kortet er udtryk for. Som det fremgår af ovenstående Pkt. 1 kan eventuelle andre gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland, hvorfor kommunen ikke har foretaget supplerende vurderinger af bidrag fra andre kilder i oplandet end husdyrbrug.

På ovenstående grundlag er det kommunens vurdering, at det som udgangspunkt ikke kan udelukkes, at udvaskningen af næringsstoffer fra husdyrgødningen i nærværende projekt i sammenhæng med andre projekter vil kunne medføre væsentlig påvirkning af Vadehavet. Som det fremgår af Pkt. 1 ovenfor, kan der imidlertid tillades et projekt, hvor udvaskningen fra husdyrbrugets gødningsudbringning er reduceret til et niveau, der svarer til et planteavlbrug. Baggrunden for dette er ifølge Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 24. november 2011, at arealer, der dyrkes i almindelig omdrift, herunder med almindelig anvendelse af handelsgødning, som udgangspunkt ikke kræver, at der foretages en vurdering efter habitatbekendtgørelsens § 7, jf. § 8.

Der er i IT-ansøgningsystemet udført beregninger vedrørende udvaskningen fra det ansøgte projekt, som er baseret på, at ejendommens arealer drives som et plantebrug med anvendelse af handelsgødning i stedet for husdyrgødning. Beregningerne viser en udvaskning fra rodzonen på 80,5 kg N/ha/år.

Da den beregnede udvaskning er større end den ansøgte udvaskning (80,3 kg N/ha/år) er det kommunens vurdering, at det ansøgte projekt i sammenhæng med andre projekter ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning af Vadehavet.

Ansøger har valgt at reducere udvaskningen ved at nedsætte dyretrykket til 0,90 DE/ha samt etablere 10,0 % efterafgrøder. Der stilles vilkår, som fastlægger de anvendte udbringningsarealer og den maksimalt tilførte gødningsmængde, samt om anvendelse af de forudsatte virkemidler.

Vurdering af nitratpåvirkning af Vadehavet fra husdyrbruget i sig selv, jf. afskæringskriterierne Pkt. 2A og Pkt. 2B

I forhold til vurderingen af den isolerede påvirkning fra projektet, jf. kriterium 2B, anfører Miljøstyrelsen i Vejledningen, at identifikationen af, om der er tale om et "meget lidt eutrofieret" vandområde, bør tage udgangspunkt i basisanalyserne. På baggrund af ovenstående resuméer fra basisanalyserne, er det kommunens vurdering, at vandområderne ikke kan betragtes som meget lidt eutrofierede.

Om identifikationen af, om der er tale om et "lukket bassin med ringe vandudskiftning", anfører Miljøstyrelsen, at der bør tages udgangspunkt i det foreliggende beskyttelsesniveau for nitratudvaskning, jf. disses klassificering som sårbare vandområder og meget sårbare vandområder, idet sådanne vandområder må betragtes som mere eller mindre lukkede bassiner.

Vadehavet syd for Esbjerg er klassificeret som sårbare vandområder, mens vandområdet i Grådyb Tidevandsområde er klassificeret som et meget sårbart vandområde. Afstrømningen til den nordlige del af Grådyb Tidevandsområde (Ho Bugt) stammer næsten udelukkende fra Varde Å, som modtager udvasket kvælstof fra en stor del af Billund Kommunes landbrugsområder, herunder fra nærværende landbrugs udbringningsarealer. Ho Bugt er af landarealer afskåret fra vandbevægelser i åbne kystområder, og må vurderes at have karakter af et lukket bassin med ringe vandudskiftning.

På den baggrund er det kommunens vurdering, at kvælstofudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer vil kunne medføre skadevirkning, hvis den udgør mere end 1 % af den samlede nitratudvaskning til Ho Bugt.

I Husdyrvejledningen er foreslået en metode, efter hvilken husdyrbrugets andel af den samlede nitratudvaskning til et vandområde kan beregnes på baggrund af udvaskningsparametre for oplandet og husdyrbruget. I udvaskningsparametrene for husdyrbruget indgår bl.a. antal kg N/ha/år, der udvaskes fra rodzonen, hvilket for det enkelte husdyrbrugs udbringningsarealer kan beregnes i ansøgningskemaet i Husdyrgodkendelse.dk efter anvisningerne i Bilag 1 til Miljøstyrelsens notat (nitratnotatet) af 24. juni 2010. Det fremgår imidlertid af notatet, at anvendelse af husdyrgødning normalt maksimalt vil kunne påvirke udvaskningen med 10 kg N/ha/år.

I det nedenstående har kommunen foretaget en beregning af husdyrbrugets nitratbidrag til Ho Bugt, idet udvaskningsbidraget fra husdyrgødsning af husdyrbrugets udbringningsarealer er lagt ind i beregningerne med en værdi på 10 kg N/ha/år. Desuden husdyrbrugets samlede areal inddraget i beregningen for begge oplande. Der er således tale om en konservativ beregning, som vil overestimere husdyrbrugets andel af udvaskningen.

Nitratudvaskningsberegning – Vadehavet

Nitratudvaskningsberegning – Vadehavet	
Samlet opland til Vadehavet, ha	440.000
Delopland Varde Å (opland til meget sårbar Natura 2000 vandområde - Ho Bugt)	109.000
Dyrket areal i deloplandet, ha	69.760
Reduktionspotentiale, jf. nitratklasse, pct. (vurderet gennemsnit i oplandet)	63,0
Standardudvaskning fra rodzonen, kg N/ha/år (sandjord)	78
Udvaskning i deloplandet fra dyrket areal, kg N/år	2.013.274
Udvaskning i deloplandet fra øvrigt areal, kg N/år	145.188
Udvaskning i alt fra deloplandet, kg N/år	2.158.462
Udvaskning fra ejendommen	
Reduktionspotentiale, pct.	63,0
Ansøgt udbringningsareal i deloplandet, ha	84,36
Udvaskning fra husdyrgødning i rodzonen på ansøgt areal i deloplandet, kg N/ha/år	10
Samlet udvaskning fra ansøgt areal i deloplandet, kg N/år	312
Ejendommens andel af nitratbelastningen (%)	0,01

På ovenstående baggrund er det kommunens vurdering, at projektet i sig selv ikke vil kunne medføre væsentlig nitratpåvirkning af Ho Bugt.

Grundlag for vurdering af fosforpåvirkningen af Vadehavet

Det fremgår af Husdyrvejledningen, at der på nuværende tidspunkt ikke findes beregningsmetoder, der konkret kan vise sammenhængen mellem tilført fosfor til arealerne og tab af fosfor til vandmiljøet. Det er derfor valgt at fastsætte beskyttelsesniveauet (jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og 4) for fosforoverskud i oplande, der afvander til Natura 2000 vandområder, som er overbelastet med fosfor, ud fra faktorer, som giver risiko for tab af fosfor på længere sigt. Beskyttelsesniveauet er en skærpelse i forhold til de generelle regler.

Beskyttelsesniveauet for fosforoverskud er på den baggrund fastlagt ud fra jordens fosfortal (der er en indikator for fosforpuljens størrelse), jordtype og dræningsforhold. Beskyttelsesniveauet er desuden fastlagt på grundlag af fremskrivninger af strukturudviklingen i husdyrproduktionen, der viser at husdyrproduktionen ikke stiger samlet set i Danmark, men at produktionerne samles på færre, men større husdyrbrug. Beskyttelsesniveauet bidrager dermed til, at fosforoverskuddet i oplande til Natura 2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor, bliver nedbragt i takt med tilladelser, godkendelser og ophør af husdyrbrug.

I ovenstående afsnit har kommunen taget stilling til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for fosfor i relation til de konkrete risikofaktorer omkring husdyrbrugets udbringningsarealer, og i ovenstående afsnit om nitratpåvirkning er vurderet, at der er en stigning i husdyrtrykket i oplandet. Af Husdyrvejledningen fremgår, at overholdelse af beskyttelsesniveauet for fosforoverskuddet i de allerfleste tilfælde vil betyde, at der ikke vil være tale om nogen væsentlig påvirkning med fosfor fra en husdyrproduktion.

Kommunen skal dog for hver ansøgning foretage en konkret vurdering, og kommunen kan på den baggrund i særlige tilfælde beslutte sig for at stille vilkår, der rækker ud over beskyttelsesniveauet i bilag 3. I Husdyrgodkendelsens bilag 4 er anført de muligheder, som kommunen har, hvis det vurderes, at der skal stilles vilkår, der rækker ud over beskyttelsesniveauet for fosforoverskud. Her anvendes et af flg. kriterier:

A. På andre drænedede lerjorde med lavere fosfortal end forudsat i de pågældende fosforklasser, jf. bilag 3, som ligger i oplande til Natura 2000 vandområder, overbelastet med fosfor, stilles vilkår om maksimal fosforoverskud.

B. På drænedede ikke-lerjorde stilles vilkår afhængig af fosfortallet, svarende til reglerne for drænedede lerjorde, som ligger i oplande til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor.

C. I oplande til mindre sårbare Natura 2000 vandområder stilles vilkår svarende til de vilkår for oplande til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor og omfattet af krav i henhold til fosforklasse 1, 2 eller 3.

Vurdering af fosforpåvirkningen af Vadehavet fra husdyrbruget

I alt 0,21 ha af ejendommens udbringningsarealer ligger inden for fosforklasse 2. Ingen af de øvrige 84,15 ha udbringningsareal ligger inden for fosforklasse 1-3. Det ansøgte projekt overholder Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for fosfor, og fosforoverskuddet ligger på -4,0 kg P/ha/år.

Billund Kommune finder ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udvaskning af fosfor til vandmiljøet. Under hensyn til arealernes beliggenhed og karakter finder Billund Kommune derfor ikke anledning til at fastsætte yderligere vilkår vedrørende fosforoverskuddet.

Det er på ovenstående baggrund kommunens vurdering, at denne afgørelse ikke i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil kunne medføre væsentlig fosforpåvirkning af Vadehavet.

Påvirkning af søer

Vedrørende påvirkning af fosforfølsomme søer gælder i henhold Natur og Miljøklagenævnet i NMK-133-00045, at beskyttelsesniveauet vedrørende fosfor alene er rettet mod Natura 2000 områder. Det konkrete projekt overholder beskyttelsesniveauet i henhold til bilag 3, jf. ovenstående afsnit. Da bilag 4 alene vedrører Natura 2000 områder, er der jf. nævnets afgørelse ikke hjemmel til at stille yderligere krav af hensyn til fosforbelastningen af søer beliggende uden for Natura 2000 områder.

Søer i Natura 2000 områder

Ejendommens udbringningsarealer ligger ikke i eller grænser op til Natura 2000 områder. På baggrund af en gennemgang af kortværkerne i Danmarks Miljøportal af vandløbssystemerne, kan kommunen konstatere, at vandløbenes naturlige forløb ikke har tilløb til søer indenfor Natura 2000 områder.

Nitratfølsomme søer udenfor Natura 2000 områder

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i oplande til søer, som kommunen vurderer, er nitratfølsomme.

Fosforfølsomme søer udenfor Natura 2000 områder

I Billund Kommune er der i Vandplanerne optaget følgende søer: Grindsted Engsø, Knoldsø, Søndersø, Nørresø og Hjortlund Sø. Ingen af husdyrbrugets arealer ligger i opland til ovenstående søer.

I Vejledningen anbefales, at der - ud over fosforudvaskningsvurderinger jf. det ovenstående - anlægges en landskabsmæssig risikobetragtning i vurderingen af fosforbelastningen af søer i nærheden af udbringningsarealerne. Der er i vejledningen opstillet en opgørelse over kilder til fosfortilførsel, som viser, at langt hovedparten af tilførslen fremkommer via tre bidragstyper:

- Dræn, både minerogene og organiske jorder
- Brinkerosion
- Jorderosion og overfladisk afstrømning

Om bidraget via dræn anføres i Vejledningen, at der er taget hånd om dette via fosforklasserne, men at det i forhold til den konkrete vurdering af den enkelte mark kan være af værdi at vurdere markens placering i landskabet. Hvis markens grænser op til en fosforfølsom sø eller ligger i kort afstand og ved dræn, grøft eller vandløb, som kan aflede til søen, kan det være nødvendigt at tage yderligere skridt, f.eks. ved vilkår om en randzone på 10 m.

Andelen via brinkerosion er relativt stor, men bliver i et vist omfang reguleret via anden lovgivning herunder Vandløbsloven⁴ (vandløbsregulativer). I den konkrete vurdering kan det imidlertid være af værdi at se på landskabet, som udbringningsarealerne ligger i.

Om bidraget fra jorderosion og overfladisk afstrømning fremgår af Vejledningen, at der i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen ikke må anvendes flydende husdyrgødning på arealer, hvis hældningen er over 6 grader og afstanden mindre end 20 meter. Hvis afstanden er større end 20 meter, men landskabet i øvrigt hælder ned mod et vandløb eller en sø, kan det overvejes, om der bør etableres en bræmme for at mindske bidraget fra overfladeafstrømning og/eller vinderosion. Dette vil kun være relevant, hvor markerne ligger umiddelbart i forlængelse af hinanden og i direkte nærhed til vandløb/sø.

Da ingen af arealerne grænser op til de nævnte søer, vurderes der ikke at være grundlag for, at der, af hensyn til risikoen for fosfortilførsel til søen, stilles krav om regulering af markdriften, som rækker ud over de almindelige lovbaserede regler.

⁴ LBK nr. 1579 af 8/12/2015. Lov om vandløb, med senere ændringer

Natur

Påvirkninger fra anlæg

For etableringer, udvidelser eller ændringer af husdyrbrug over 15 DE er der sat krav til ammoniakdepositionen indenfor en given afstand af forskellige ammoniakfølsomme naturtyper, jf. kategori 1-, kategori 2- og kategori 3-natur i bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, skal der ved miljøvurderinger af tilladelser efter § 10 i Husdyrloven kun foretages beregninger og vurderinger, jf. bekendtgørelsens bilag 3, såfremt ejendommens anlæg er placeret nærmere end 300 meter fra naturtyper omfattet af kategori 1, 2 (tidligere § 7 natur) eller 3 (heder, moser og overdrev omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven samt ammoniakfølsomme skove).

Der ligger ingen kategori 1- eller kategori 2-naturarealer indenfor en afstand af 300 meter fra Egebjerg Landevej 25. Der ligger flere kategori 3-naturarealer indenfor 300 meter fra ejendommen og de arealer der afgræsses. Der etableres ikke stationære staldanlæg, men opsættes flytbare læskure.

Afstanden fra afgræsningsarealerne til nærmeste punkt i internationalt naturbeskyttelsesområde, EF-habitatområde nr. 74 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 48, *Hedeområder ved Store Råbjerg*, er mere end 1,9 km. Området dækker et areal på 626 ha, og er udpeget for at beskytte og bevare en række arter og naturtyper. Områdets centrale elementer er det store plantageområde, Gyttegård Plantage, og de store hede- og moseområder ved Store Råbjerg, Grene Sande og Præsteflod. Igennem området løber Grene Å, der er en del af Grindsted Å/Varde Å-systemet.

Især næringsstofbelastningen fra luften udgør en trussel mod alle de registrerede naturtyper i beskyttelsesområdet. Ligeledes er tilgroning med bjergfyr en trussel.

Kommunens vurdering

Da det må forventes, at dyrene i ret begrænset omfang opholder sig i læskurene, vurderes det, at dyrenes ophold i læskurene ikke udgør en væsentlig ammoniakkilde, der skal vurderes i forhold til belastningen af sårbare naturområder. Det er derfor Billund Kommunes vurdering, at der kan meddeles tilladelse til det ansøgte projekt uden at det i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af de § 3 registrerede naturarealer med ammoniak.

Da afstanden til det internationale naturområde er mere end 1,9 km fra både anlæg og arealer, er det kommunens vurdering, at ammoniakemissionen fra ejendommen på baggrund af den store afstand ikke vil kunne medføre en væsentlig påvirkning.

Det er derfor Billund Kommunes vurdering, at der kan meddeles tilladelse til den ansøgte udvidelse af kvægholdet på ejendommen, uden at det i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning naturområder med luftbåren ammoniak.

Påvirkninger fra udbringningsarealer

Ingen af de ansøgte udbringningsarealer i Billund Kommune ligger inden for national⁵ udpeget natur, mens flere af udbringningsarealerne grænser umiddelbart op til § 3 registreret natur, jf. bilag 6.

Mark 1-0 grænser op til en § 3 registreret eng. Arealet er karakteriseret som ekstremfattigkær med bl.a. rundbladet soldug. Arealet er udpeget i Kommuneplan 2025 til område med særlig naturbeskyttelsesinteresse. Udbringningsarealet er adskilt fra § 3 arealet af et læhegn.

Mark 3-0 og 4-0 grænser mod nord op til en § 3 registreret mose samt eng. Endvidere løber Nørrbæk igennem mosen. Mosen er karakteriseret som en del af en korridor, og den indeholder naturforbedringspotentiale.

Mark 4-0 grænser endvidere mod øst op mod § 3 registreret hede. Heden er karakteriseret som en del af en korridor, og den indeholder naturforbedringspotentiale. Der er registreret håret visse på arealet.

Udbringningsarealet er adskilt fra § 3 arealet af en vej.

Mark 10-0 og 11-0 grænser op til § 3 registreret søer. Ifølge Vandløbsloven skal der være en 2 meter dyrkningsfri bræmme om alle søer over 100 m².

Mod vest grænser mark 11-0 desuden op til en § 3 registreret mose. Mosen er karakteriseret som en del af en korridor, og den indeholder naturforbedringspotentiale.

Mark 12-0 og 13-0 grænser op til § 3 registreret mose, der indeholder naturforbedringspotentiale. Udbringningsarealet er adskilt fra § 3 arealet af en bræmme med træer.

Mark 16-0 grænser mod nord op til § 3 registreret mose, hvor igennem Midtkærbæk løber. Mosen er karakteriseret som en del af en korridor, og den indeholder naturforbedringspotentiale.

Mark 31-0 grænser mod syd op til § 3 registreret mose. Mosen er karakteriseret som en del af en korridor, og den indeholder naturforbedringspotentiale. Nørrbæk løber igennem arealet.

Fælles for arealerne er, at der ikke er tale om skrånende eller stærkt skrånende udbringningsareal ned mod naturarealerne. Der vurderes derfor ikke at være risiko for overfladeafstrømning ved fortsat drift af arealerne.

Det er Billund kommunes vurdering, at en tilladelse til det ansøgte kvæghold på ejendommen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de § 3 registrerede områder med kvælstof og fosfor.

Bilag IV arter

Arter, der fremgår af Habitatdirektivets bilag IV, har i henhold til Habitatdirektivets artikel 12⁶ krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

⁵ Udpeget iht. Naturbeskyttelsesloven og Husdyrloven.

⁶ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer)

Nogle af udbringningsarealerne ligger i nærheden af beskyttede naturområder, hvor udpegede bilag IV arter kan have levested. Det er derfor sandsynligt, at fredede og beskyttede padder som løgfrø og stor vandsalamander vil findes i området. Derudover er spidssnudet frø registreret i hele kommunen, hvorfor det også er sandsynligt, at den vil findes ved udbringningsarealerne eller i den registrerede natur i nærheden af udbringningsarealerne, uden dog at kommunen har konkrete registreringer af bilag IV arter på arealerne.

Spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander

I Billund Kommune er spidssnudet frø almindeligt udbredt. Dertil kommer nogle områder med særlige paddeinteresser udpeget i forbindelse med Ribe Amts Naturkvalitetsplan. I en række vandhuller i disse områder er paddefaunaen særlig rig, og her findes foruden spidssnudet frø flere steder også løgfrø og /eller stor vandsalamander. Alle tre arter er på habitatdirektivets bilag IV, og løgfrøen er tillige rødlistet.

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)

Findes overalt i Danmark, men er gået tilbage i antal. Den yngler i mange forskellige slags vandhuller og lever uden for yngletiden på fugtige steder tæt på vandhullerne. Udover at arten er opført på bilag IV, er arten fredet og med på gulliste 1997.

Spidssnudet frø er gået tilbage på grund af mangel på passende leve- og ynglesteder, da mange vandhuller er blevet fyldt op, groet til eller forurenede, og moser og enge er blevet afvandede. Vandhuller mister også status som egnede levesteder, når der udsættes fisk eller ænder.

Etablering af nye vandhuller samt vedligeholdelse af eksisterende ved at hindre tilgroning vil medvirke til at bevare og øge bestanden af spidssnudet frø.

Løgfrø (*Pelobates fuscus*)

Løgfrøen karakteriseres som sårbar, og den samlede bestand i Danmark er gået voldsomt tilbage. Der findes endnu væsentlige bestande i dele af Billund Kommune samt et par andre steder i det tidligere Ribe Amts område. Billund Kommune har derfor en særlig forpligtigelse til at sikre løgfrøens levesteder.

Løgfrøen yngler i vandhuller, men findes mest på dyrkede marker hvor den graver sig ned i dagtimerne og kommer frem for at jage om natten. Udover mangel på passende yngleområder er en af truslerne mod løgfrøen, at store landbrugsmaskiner dræber frøerne, når der høstes, pløjes og harves på de marker, hvor dyrene opholder sig. Løgfrøen klarer sig bedst i landskaber, hvor landbruget ikke er så intensivt, eller hvor områderne ikke dyrkes.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)

Yngler og lever forår og sommer i næringsfattige vandhuller uden fisk og ænder. De voksne individer lever en stor del af året på land, i skove og haver. Arten kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker. Trusler mod stor vandsalamander og årsag til artens tilbagegang er, at vandhullerne forurenes gennem for mange næringsstoffer og derfor gror til, og at der udsættes fisk og ænder i vandhuller. Udyrkede bræmmer omkring vandhuller kan være med til at

sikre at vandet ikke bliver næringsbelastet, men samtidig er det vigtigt, at beplantning omkring vandhullerne holdes nede, så lys og varme kan nå vandet.

Odder (*Lutra lutra*)

Odderen forekommer ved vandløb og søer i store dele af Jylland og er bl.a. registreret i Varde Å, Ansager Å og Grindsted Å. Det er derfor nærliggende at tro, at odderen vil være gæst i de vandløb, der ligger nær ejendommen. De største trusler mod odderen er fysisk ødelæggelse og forstyrrelse af yngle- og rasteområder.

Kommunens vurdering

Som nævnt ovenfor, ligger nogle § 3 registrerede søer i umiddelbar tilknytning til udbringningsarealerne.

Der er ikke registreret nogle af de nævnte bilag IV arter i, eller indenfor 1000 m af søerne ved ejendommen eller dens udbringningsarealer. Det er derfor Billund Kommunes vurdering, at godkendelse af det ansøgte ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning på de omtalte padder eller deres levesteder. Ligeledes vurderes de almindelige regler for 2 meter bræmmer at være tilstrækkelige til at beskytte odderen og dens levesteder, såfremt arten findes i området.

Ud over de nævnte bilag IV arter har Billund Kommune ikke kendskab til øvrige beskyttede arter, der kunne tænkes at blive påvirket af en tilladelse af det ansøgte projekt.

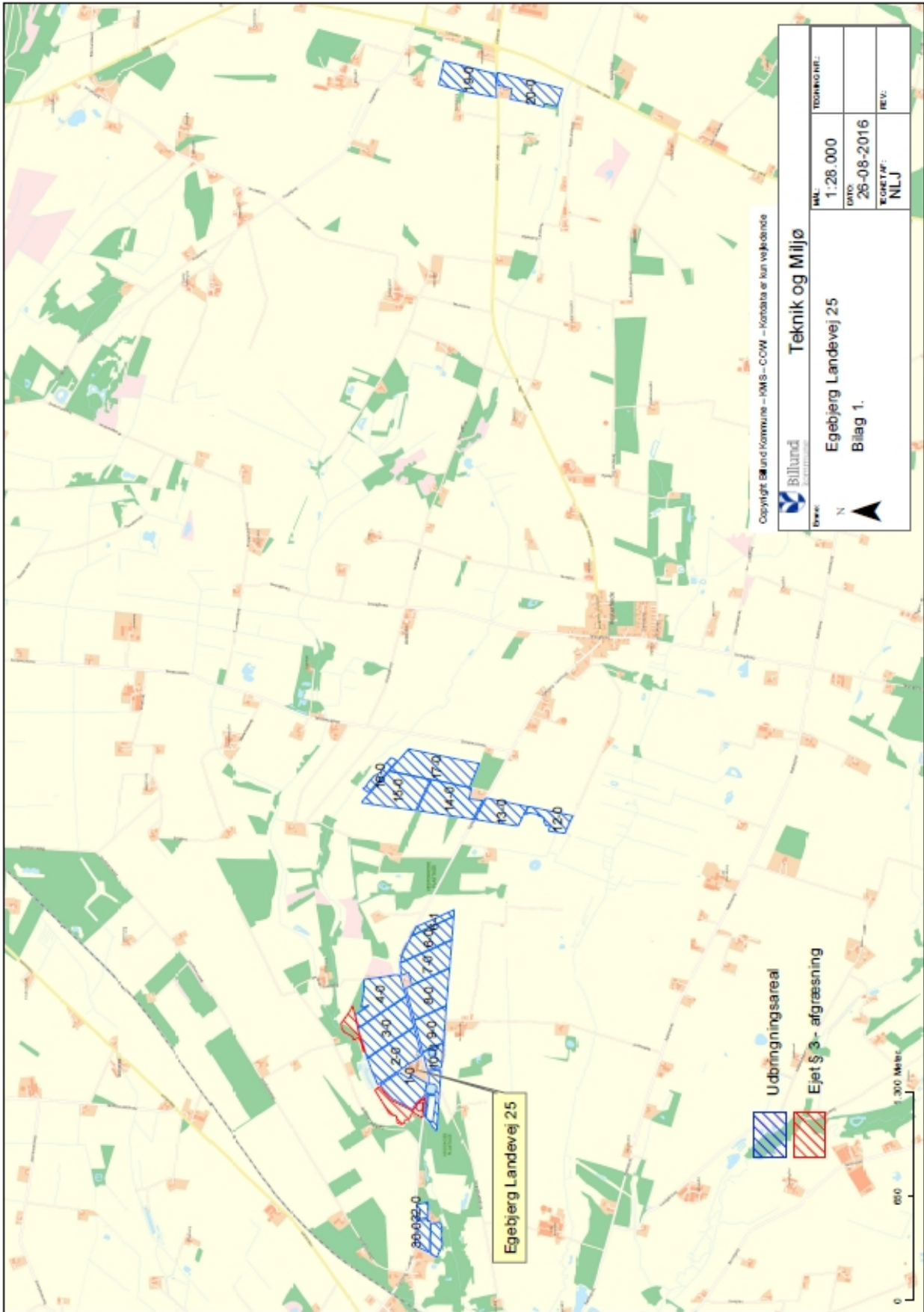
Det er derfor Billund Kommunes vurdering, at der kan meddeles tilladelse til det ansøgte projekt, uden at det medfører en væsentlig påvirkning af natur, herunder bilag IV arter.

Samlet vurdering

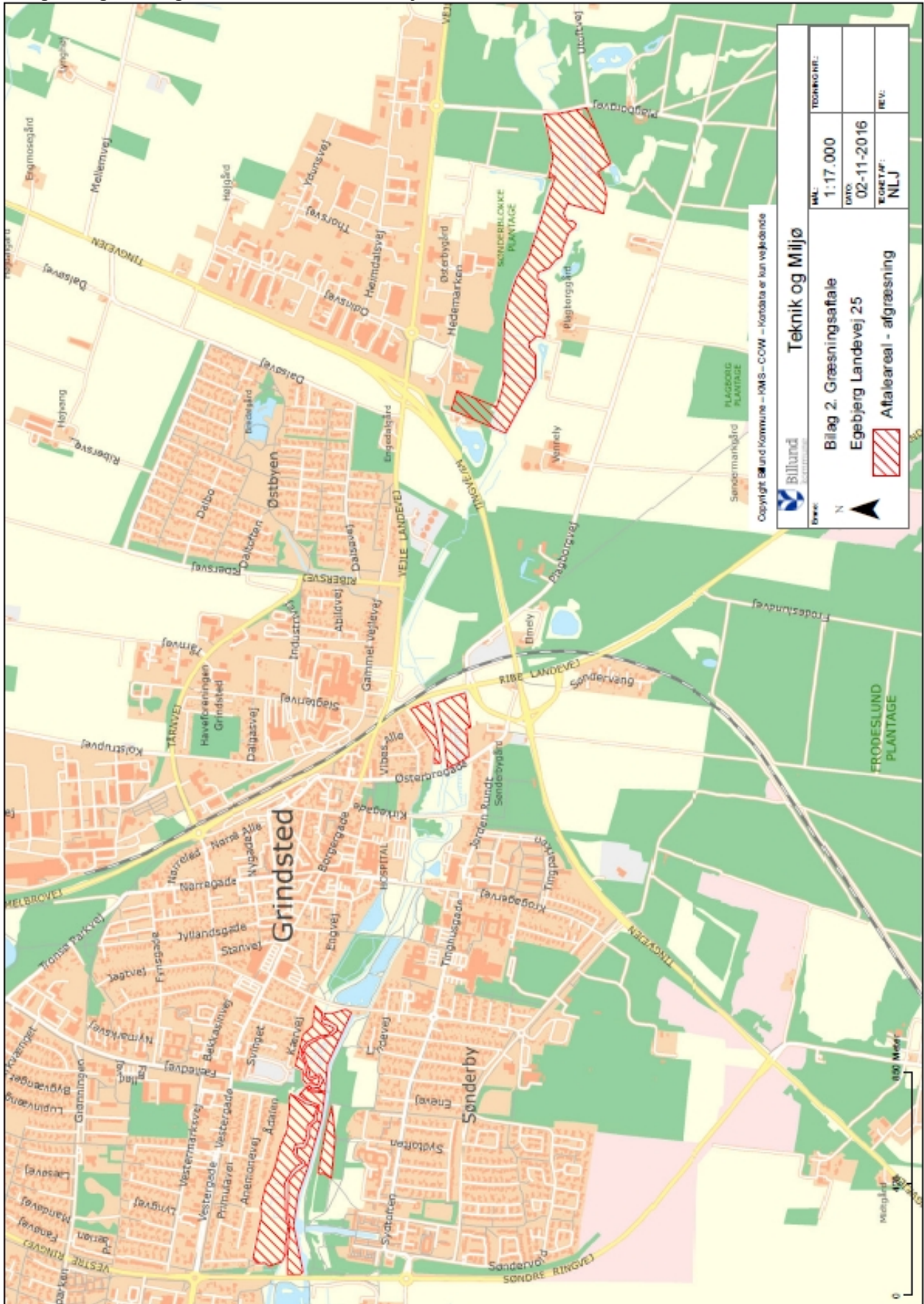
Samlet er det Billund Kommunes vurdering, at der kan meddeles tilladelse til udvidelse af kvægholdet på ejendommen Egebjerg Landevej 25, 7200 Grindsted. Tilladelsen meddeles i henhold til § 10 i Husdyrloven med de vilkår, som fremgår af tilladelsen.

Denne tilladelse efter Husdyrloven fritager ikke ejendommen for at indhente de nødvendige tilladelser/anmeldelser i henhold til anden lovgivning.

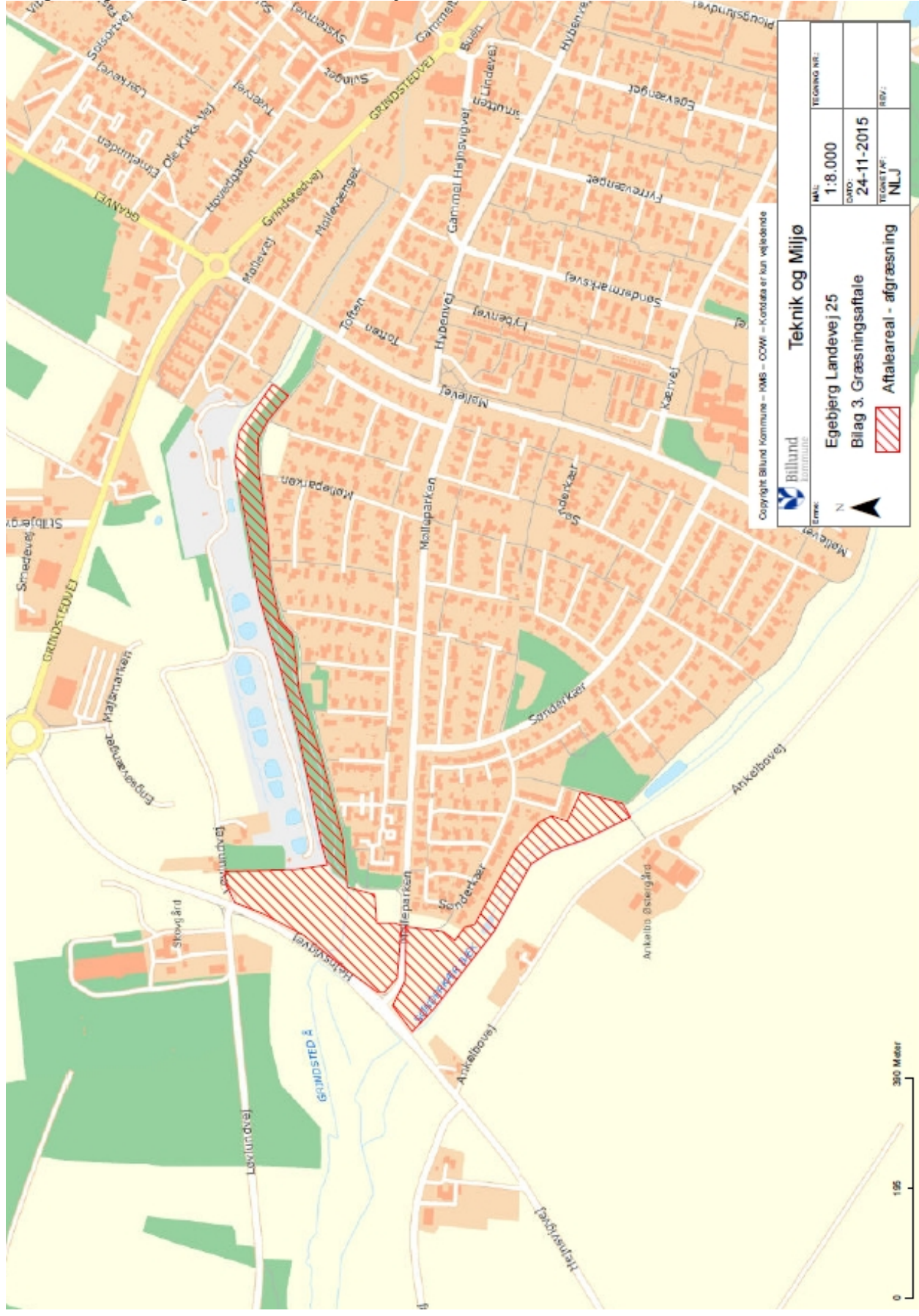
Bilag 1. Oversigtskort, ejendommens og ejede/forpagtede arealers placering

Bilag 2. Afgrænsningsarealer ved Grindsted by

Bilag 3. Afgrænsningsarealer ved Billund by

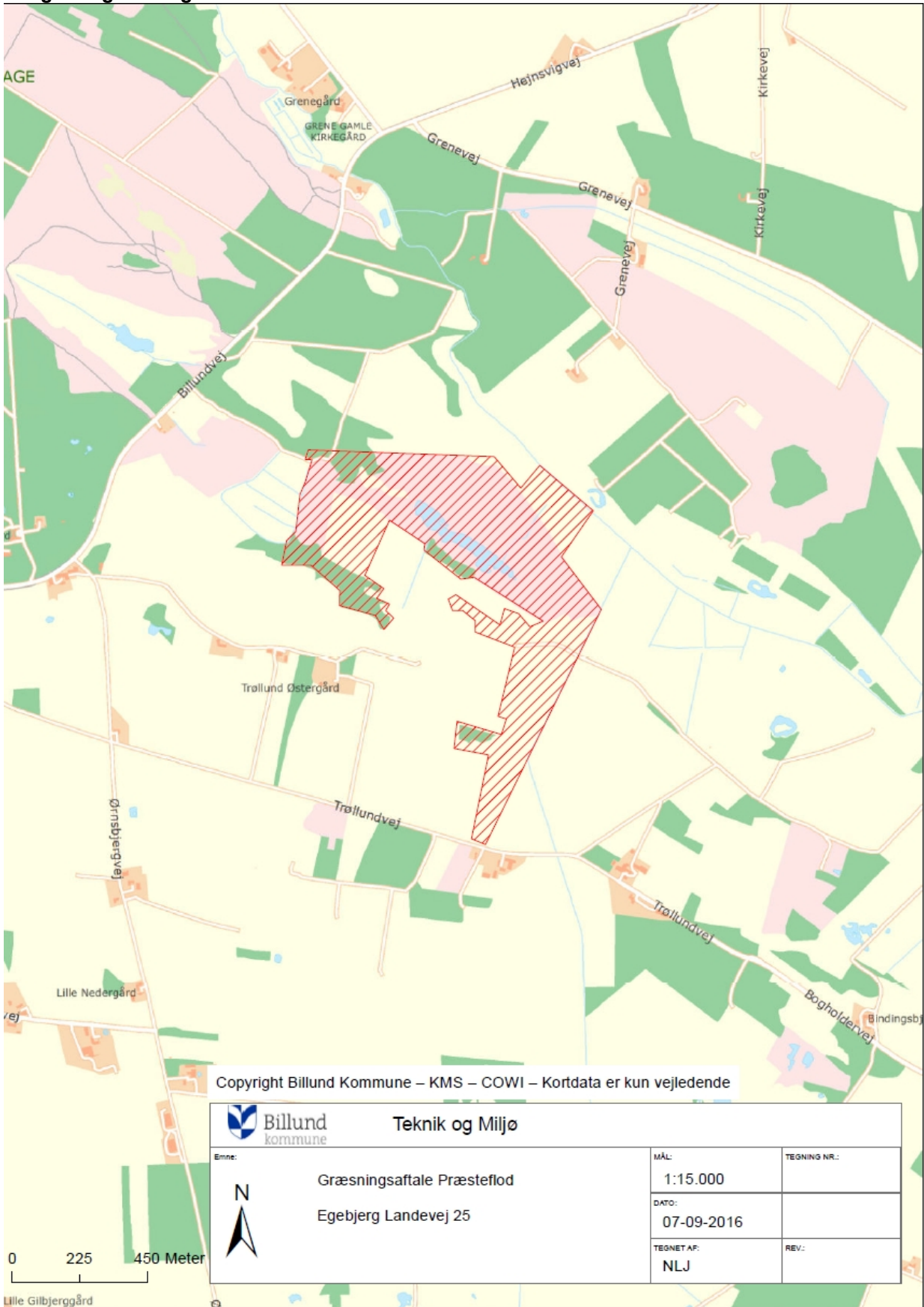

Teknik og Miljø	
MAK	1:8.000
TEGNING NR.	
DRYD	24-11-2015
TEGNET AF	NLJ
REV.	

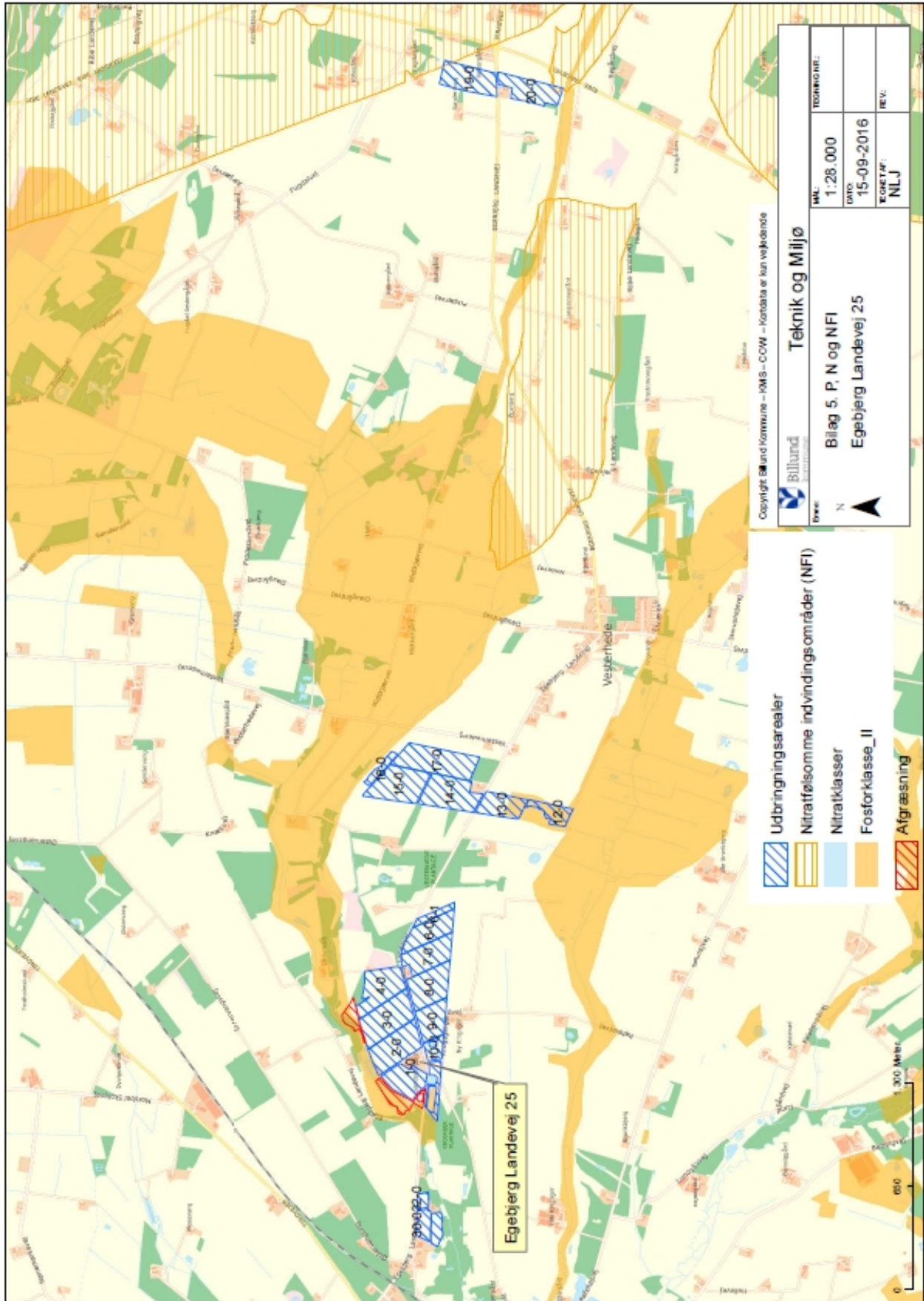
Egebjerg Landevej 25
Bilag 3. Græsningsaftale
Aftaleareal - afgræsning

Copyright Billund Kommune - KMS - OGW - Kontata er kun vejledende
 Ennek:

Bilag 4. Afgrænsningsarealer Præsteflod

Bilag 5. P, N og NFI

Bilag 6. Natur

